

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Christo moriente scissum templi velum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

omnes tolerandas usque ad nonam, usque ad prescri- ptum ab omni aeternitate tempus. Suus cuique finis a Deo assignatus est. Duas aliqui etiamnum horas habent, quas in cruce consumant; aliqui se sequuntur, sequuntur alii, nonnulli tres quadrantes, quidam unicum, sua tamen omnibus toleranda crux est usque ad nonam, ad praestitutum exitum. Quid querimus? cur dolores ipsi nostros asperamus impatientia? omne malum levius fit tolerando. Nos omnes istud soletur, nemini nostrum tres integras superesse horas; pars trihorii magna iam exhausta est. Aliquibus vix quadrans restat unicus. Quocirca, mei, sustinete hic & vigilate usque ad nonam. Sustinete cum Christo propter Christum, & omnis amaror calicis dulcescet. Suavius est extrema omnia pati usque ad nonam, quam ardere saeculis aeternis.

CAPVT. XI.

Moriente Christo scissum templi velum, aperta monumenta, rupta petrae, mota terra.

Ex David Absalone filio, dum e quercu pendet, transfolio, lugubre carmen iterans clamabat voce magna: Filium Absalon, Absalon fili mi. Cum Dei Filius hominum obedientissimus in cruce obiisset, orbe toto lugubris clamor est auditus, Luxit & elanguit terra. E diversis quatuor locis haec comploratio est orta, e templo, e tumulis, e petris, e tellure ipsa. De his Mattheus clarissime, Et ecce, inquit, velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum. Petra mota est; & petra scissa sunt, & monumenta aperta sunt. Haec quatuor prodigia interitu vitae testata, hoc capite sunt explicanda.

I. Christo moriente scissum templi velum.

Prodigium primum Velarii sacri scissura. Templum velut sacellum laxitissimum illud Dominici corporis templum, crucis ariete tam foede dirutum. Quod futurum Christus de templo sui corporis praedicens, Solvite, inquit, templum hoc. Porro Hierosolymaei templi velum duplex fuit Exterius unum ante sancta, interius aliud ante Sancta sanctorum praetensum. Primum illius expressam mentionem faciens Paulus, Post velamentum autem secundum, inquit, tabernaculum, quod dicitur Sancta sanctorum. Aristaeus Patri Philocrati iter suum ad Pontificem Eleazarum describens, hoc velum vocat spectaculum iucundissimum, quo numquam facile satiari possis, praefertim cum illud undante vento crispatur. Iosephus ex Hebraeis Graecus scriptor, de Solymaeano templum unum cum hoc velamine (quod Aulaeum nominat) depingens, fores habebat aureas, inquit, quinquaginta quinq; cubitis altas, sexdecim latus. Adhaec aulaeum longitudine pari, hoc est, velum Babylonicum hyacintho & bysso, & cocco, & purpura variatum, mirabili opere factum, neq; contemplationis expertis colorum permixtione, sed velut omnium rerum imaginem praefertens. Cocco enim videbatur ignem imitari, & bysso terram, & hyacintho aeternam, ac mare purpura, partim quidem coloribus, bysso autem ac purpura origine: quoniam byssum quidem terra, mare autem purpuram gignit. Eratque in eo per scripta omnis caeli ratio, praeter signa. Introgressos autem inferior pars excipiebat, cuius altitudo quidem habebat sexaginta cubitos, & longitudo totidem, latitudo viginti.

Sed utrum e duobus his velis scissum est? Sunt qui exterius dicat: sunt qui asserant interius, quod a Matthei verbis non dissonat: aliqui utrumque laceratum affirmant, quod Alphonso Salmeroni satis probabile videtur. Hoc factum simulatq; Dominus Iesus anima efflavit: Et ecce, inquit Matth. velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum. Diverse huius cause.

I. Detestatio sceleris Hebraei tunc commissa. Iudaeorum mos erat auditis in Deum maledictionibus non tantum diloricare vestem, sed scindere. Ita Caiphas scidit vestimenta sua dicens: blasphemavit. Aeternus Pater unigenam suam in cruce mortuum cernens, velarium sacrum veluti vestem suam discidit, testatus hunc suum esse Filium, seque ob eadem illius iratum detestari facinus in eo jugulando commissum. Quod si David audita Saulis & Ionathae regum morte vestem scidit, quanto magis Pater obedientissimi Filii mortem quodammodo perhorrescens id fecit? Numquam res talis facta est in Israel.

II. Causa, Patrefactio mysteriorum sub involutione. Prius omnia erant nigra, nunc evoluta sunt, & in luce posita. Nimirum Moyses vultum tegebat, aliter a Iudaeis non aspiciendum: Toti ceremoniae, ritus, observationes, sacrificia, & sacrificiorum differentiae velum erant, quo Christianorum spiritualis vita tegebatur. Omnia in figuris contingebant illis. Desierunt haec omnia. Venit hora, & nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate. Vix ulla olim mentio caeli, iudicii, interioris verae humilitatis, pleraque omnia in corporis sensu incurrebant. Nunc patent Christianis, quae tecta fuerant Iudaeis, Evanuerunt illi. Hieronymus, Velum templi scissum est, inquit, & omnia legis sacramenta, quae prius tegebantur, prodita sunt. Corruat Christi Evangelium omnibus exponendum. Pristinae legis cultus & sacrificia sunt abolita; salutis mysteria nemini amplius velanda. Consummata sunt haec omnia. Pater jam arca, quae continebat manna, Cena Christi omnibus exposita; patent tabulae, Prophetarum vaticinia; patet Aaronis virga, Crux Domitica. Non jam amplius in atrio standum; admittimur in conspectum Dei. Scissum est velum, & in spiritum.

III. Causa, Recessus gratiae a Iudaeis. Beatus Ephrem asserit, tunc multis visam e Sancto sanctorum gratiam volare columbam. Iosephus se narrat a sacerdotibus noctu in intimo templo auditum primo quidem motum ac strepitum, postea vero subitam vocem quae diceret: Migremus hinc. Divus Cyrilus Opportunitas tunc maxime, inquit, pulcherrima fuerat, ut velum templi scinderetur, & lex aperiretur, quando animam pro nobis Salvator tradidit: tunc enim a gratia Dei penitus Israel decidit, & resiliit, longe ab ea, cum tanto furore Salvatorem suum impie occidit. Idem adstruens Theophylactus, Scissum est velum, inquit, per hoc manifestante Deo, quod gratia spiritus e templo exolet, & quod Sancta sanctorum omnibus conspicua & manifesta fiant. Quae Victor Antiochenus confirmans, Fecit hoc, ait, non in templi contumeliam, sed in sacerdotum notam. Illi enim, qui diutius in templo diversaverunt, indigni erant. Oportebat adhaec vaticinium, quod de futuro a templi desolatione extabat, impleri.

IV. Causa, Transitus a Iudaeis ad gentes, a Synagoga ad Ecclesiam, a totis sacrificiis ad unum idq; sanctissimum, a sexcentis tredecim legibus, ad unicam eamque suavissimam Evangelii legem: Ama Deum, & uniuersis legibus satisfecisti. Hunc a Iudaeis ad gentes transitum Christus praedicens saepius, Auferetur inquit, a vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Quandoquidem ergo Messiam vestrum non tantum abiecit sed eum insuper crucifigitis, auferetur a vobis etiam Messiae regnum; caelum perdetis, & terram non retinebitis. Irruet Romanus exercitus & templo sacrificiisque subversis innumeros ferro trucidabit, ceteros in omnes orbis partes disperget. Satis diu invitati estis ad poenitentiam, sed quia bonitati divinae contumaciter obstitit, en transitum ad gentes struimus. Hoc idem illis in os approbans Paulus: vobis, inquit, oportebat primum loqui verbum Dei, sed quoniam repel-

I. Causa veli templi scissi: Detestatio sceleris Hebraei tunc commissa. Matth. e. 26. v. 65.

Indic. e. 19. vers. 30.

2. Patrefactio mysteriorum sub involucria latentium.

1. Cor. c. 10. vers. 11. Ioan. c. 4. vers. 23.

3. Recessus gratiae a Iudaeis. Ioseph. l. 7. de bel. iud. c. 12. pag. 961. Cyril. l. 12. in Ioan. c. 37.

Theophyl. in Marc. Marc. v. 12. in Marc.

4. Transitus a Iudaeis ad gentes, a Synagoga ad Ecclesiam. Matth. c. 23. vers. 43. & c. 23. v. 38.

Apost. r. 13. vers. 46.

Aug. l. 3. de consensu Evangelic. c. 19. Matth. c. 27. vers. 51.

litis illud, & indignos vos iudicatis, eterne vite, ecce convertimur ad gentes: sic enim precepit nobis Dominus. Quisque videat, ne idem sibi denique dicatur: Vocatus es diu fatis, & renuisti; tuam ipse salutem pericax repulisti; spes emendationis tue nulla est. Peribis ergo, sed volens oronā tibi destinata alter accipiet. Cælum tibi obferabitur æternum: frustra pullabis janua jam clausa. Vā homini, quem talis fulmīnāvit sententia.

V. Causa, Nova ad cælum via per Christi mortem patefacta. Hanc Paulus digito monstrans, *Habentes itaq, fratres, inquit, fiduciam in introitu sanctorum, in sanguine Christi: quam iniitavit nobis viam novam & viventem via sanctorum.* Noctes atque dies patet ampli janua regni: referatus est omnibus in cælum ingressus; nemo excluditur qui ad illa Sancta sanctorum per novam hanc viam contendit. Scissum est velum, apertū est cælum. Iam Stephanus etiānum in terrā stans solis oculis illuc penetrat divina gloria spectator. Sicut aurem eo profus momento, quo Christus in cruce obiit. Dei gloria se spectanda Patribus in limbo prebuit ita cuius hominum puncto mortis Deus se cernendum exhibet, nisi moriens adhuc in nebula peccati hæreat.

§. II. Propria seisi veli explicatio.

Via verò quā sibi Christus Corporis sui gloriam, nobis & animi & corporis beatitudinē obtinuit, crux fuit iussu Patris tolerata. Hæc verissima est ad Sancta sanctorum via, via crucis. Amemus, o Christiani, crucem. Hanc nobis Dominus ut legatum carissimum testamento legavit. Ambrosius tamquam le-

gator testamenti, Auctor pietatis, sequitur, in cruce pendens testamentum condidit, singulis pietatis opera distribuens: Apollis persecutionem, Iudæis corpus, Patri spiritum, Virgini Parynymphum, latroni paradysum, peccatori infernum, Christianis vere penitentibus crucem commendavit. Ad quæcumque attendendam totis scriptorū voluminibus in vitamur, sed illa religiose simplicitatis cohortatio mihi videtur omnium nervosissima, quæ compendio ita nos instruit: Non est alia via ad vitam, & ad veram internam pacem, nisi via sanctæ crucis & quotidiana mortificationis. Dispone omnia secundum tuum velle & videre, & crucem semper invenies. Convertite te supra, convertite te infra, convertite te extra, convertite te intra, & in his omnibus invenies crucem: & non est alia via ad vitam, & ad internam pacem, nisi via sanctæ crucis. Si libenter crucem portas, portabit te, & duet ad desideratum finem, ubi scilicet finis patiendi erit quamvis hic non erit. Si crucem invide portas, te ipsum magis gravas, & tamen oportet ut sustineas. Si abjicis unam crucem, aliam procul dubio invenies, & forsitan graviozem.

Tota vita Christi crux fuit & martyriū. Tota vita Christi crux fuit & martyriū, & tu tibi quæris requiem & gaudium? Erras, erras, si aliud quæris quam pati tribulationes, quia tota ista vita mortalis plena est miseriis & circumscripta crucibus. Quæ amidi pati grave tibi est & fugere quæris, tamdiu male habebis, & sequetur te ubiq, fuga tribulationis. Nemo ita cordialiter sensit passionem Christi, sicut is, cui contigerit similia pati. Calicem Domini affectanter bibe, si amicus ejus esse, & partem cum eo habere desideras. Merito deberes libenter modicum pati pro Christo, cum multi graviora patientur pro mundo. Scias pro certo, quia morientem te oportet ducere vitam. Et quando quisque plus sibi moritur, tanto magis Deo vivere incipit. Nihil Deo acceptius, nihil tibi salubrius in mundo isto, quam libenter pati pro Christo. Omnibus ergo perlectis & scrutatis sit hæc conclusio finalis, Quoniā per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū Dei.

Reverā è solidæ pietatis meditullio hæc nata sunt, instar oraculi habenda. Verūm patientiam omnes commendant, sed pati recusant. Hi mores nostri sunt. Ergo ad Christum denuo nos vertamus, & scissum ve-

lūm in ejus sanctissimo corpore consideremus. Nec enim hoc quisquam exposuerit magis proprie quam Paulus, cuius voces sunt: *Per velamen, hoc est, carnē suam.* Hoc velum corporis Dominici à summo usque deorsum, à supremā usque ad imam partem scissum est. Quod prævidens Iudas, *A plantis pedis usque ad verticem,* inquit, non est in eo sanitas: vulnus & lyor, & plaga tumens. Hoc velum ita scissum, adumbrabat Christi summos dolores, membra omnia in dolore maximo fuerunt, suum quodque habuit, eumque non simplicem. Verè vir dolorū Christus, & sciens infirmitatem: *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.* Sed & animum summis moeroribus obrutum testantur ea verba: *Tristis est anima mea usque ad mortem: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Neque enim hoc velum in theatro comico proclamavit. Quod dixit, re ipsa sensit. Nec tantum summi, sed & diuturni erant hi dolores: à tempore cenæ usque ad nonam finitæ vitæ, luctatus est cum morte ultra viginti horas. Attendite & videte, si est dolor similis huic dolori. Imò verò jam in Matris utero Christus supplicio crucis est affectus. Iam iussio Patris urgebat: *Fili mi, crucifigendus es.* Ab eo momento Christus presentissimam semper ante oculos crucem habuit, cum hoc mandato Patris, qui ab omni æternitate rerum universarum seriem prævidens, decrevit Filium in terram mittere crucifigendum. Ita Christus non solum tribus horis, sed triginta quatuor annis in cruce pendit, & fells calicem bibit. Hinc pius ille scriptor, quem dixi, rectè asierit: *Nec enim IESVS Christus Dominus noster, unā horā sine dolore passionis fuit, quamdiu vixit.* Deinde calix ille Christi felleus nullā solatii suavitate fuit temperatus. Discipulis Crucifixi & aliis ejus imitatoribus dabatur calix solatii permulvus: Apolloli cum virgis cederentur, *ibant gaudentes à conspectu concilii, quomam digni habiti sunt pro nomine IESV conameliā pati.* Andreas crucem sibi fixam eminus salutabat. Stephano lapides torrentis dulces fuerunt. Laurentius prunis incubat ut plumis. Tiburtius prunas calcat ut rosas. At Christus ingemiscens, *Circumdederunt me, inquit, dolores mortis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me. Dolores insepni circumdederunt me, preoccupaverunt me laquei mortis. Inoproprium expectavit cor meum & miseriam. Et sustinui qui simul contristaretur, & non fiat: & qui consolaretur, & non inveni.* Ita nos ita solentur, & firment ut modicum, quod patimur, libenter patiamur.

§. III. Christo moriente aperti tumuli.

Et monumenta aperta sunt, inquit Matthæus, & multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Disjunctis, terræ motu aut fissis marmoribus, quibus tegebantur, hiāunt tumuli, mortui suum Dominum agnoscebant, quem nosse vivi volebant; cāmque cœdenti vel clausis oculis ferre quasi horruerunt mortui, quam inferre non verebantur vivi. Nam & hoc singulari prodigio declaravit Deus, eum qui interfectus, suum esse filium, non solum cæli & terræ, sed & mortuorum Dominum, inferorum domitorem; qui carcerem mortis subeat, non ut clausus illic maneat, sed ut captivos omnes educat. Monumenta aperta sunt, inquit Hieronymus, in signum future resurrectionis. Hæc extra urbem sic erant reſerata, ut ipsa cerni possent cadavera, certè à Romanis aliisque gentibus. Nam forsitan Iudæi homines, scilicet religiosissimi noluerunt egredi, ne aspectu illo mortuorum contaminarentur. Et si verò moriente Christo aperta fuerint monumenta, nullus tamen mortuorum ante Christum redivivum in vitam rediit. Quod dilucidè Hieron. his verbis confirmat. *Et tamen cum monumenta aperta sint, inquit, non antea resurrexerunt, quam Dominus resurgeret, ut esset ipse primus.*

1. Nov. ad cælum via per Christi mortem patefacta. 1. 10. 2. 10. 3. 10. 4. 10. 5. 10. 6. 10. 7. 10. 8. 10.

Ambros. serm. de p. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Thom. 2. Kemp. in l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Pf. 43. Propter te mortificamur totā die.

Añor. c. 14. vers. 21.